

Wyrażenia kluczowe: opłata półkowa, czyn nieuczciwej konkurencji, nieważność czynności prawnej, nienależne świadczenie, potrącenie, cesja wierzytelności, postępowanie restrukturyzacyjne, przedawnienie, zakres klauzuli arbitrażowej, brak właściwości Sądu Arbitrażowego, cesja zapisu na sąd polubowny, brak pisemnych zeznań świadka, rozprawa on-line

Podsumowanie: Pozwanego i S sp. z o.o. łączyła umowa, na podstawie której S dostarczał Pozwanemu towary w celu dalszej odsprzedaży w sieci sklepów Pozwanego. Pozwany składał zamówienia na dostawę towarów i wystawiał Pozwanemu faktury. W umowie strony przewidziały rabat zakupowy udzielany przez dostawcę pozwanemu w przypadku, gdy pozwany w danym roku kalendarzowym dokona zakupów za określoną kwotę. Rozliczenie rabatów następowało kwartalnie, w ten sposób, że dostawca zobowiązany był do wystawienia faktury korygującej do dnia 10 następnego miesiąca po zakończeniu kwartału, a pozwany dokonywał potrącenia (kompensaty) kwoty objętej fakturą korygującą z wierzytelnościami dostawcy.

Na podstawie umowy cesji, Powód nabył od S wszelkie roszczenia z tytułu wszelkich mów zawartych z Pozwanym. W dniu 5 maja 2017 r. S. zawiadomiła Pozwanego o przelewie. Wobec S toczy się postępowanie restrukturyzacyjne. W dniu 10 kwietnia 2020 r. Powód wniósł o zasądzenie kwoty 22.140 zł wraz z odsetkami ustawowymi na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2019 r., poz.1010 z późn. zm., dalej zwana jako „UZNK”), w zw. z art. 15 ust. 1 pkt 5 UZNK. Jako alternatywne podstawy roszczenia Powód wskazał nieważność potrącenia w związku z nieważnością podstawy prawnej potrącenia i konieczności uzupełnienia brakującej części ceny towarów przy umowie sprzedaży w zw. z art. 3 UZNK, art. 58 k.c., art.535 k.c. i art. 498 k.c., a także zwrot nienależnego świadczenia w zw. z art. 3 UZNK, art. 58 k. c. oraz art. 405 i 410 k.c. Na poparcie swoich twierdzeń Powód wniósł m.in. o przesłuchanie świadka JS

Pozwany podniósł wniosek o oddalenie powództwa w całości, podnosząc w szczególności następujące twierdzenia: zarzut braku właściwości Sądu

Arbitrażowego (z uwagi na to, że Powód nie był stroną umowy zawierającej zapis na sąd polubowny, a także podnosząc, że zapis nie obejmuje roszczeń deliktowych), brak wykazania wartości przedmiotu sporu (z uwagi na to, że Powód określił w.p.s. na kwotę X złotych, a żądanie pozwu opiewało na kwotę X zł), brak należytego umocowania pełnomocnika (jako że pełnomocnictwo nie obejmowało działania przed sądem arbitrażowym), brak sprecyzowania roszczenia (jako, że Powód nie wskazał jaką kwotę uznaje za tzw. opłatę półkową), zarzut przedawnienia (wskazując, że wniosek o zawezwanie do próby ugodowej nie oznaczył odpowiednio roszczenia), brak legitymacji czynnej powoda (podnosząc bezskuteczność cesji, z uwagi na brak zgody Pozwanego oraz wątpliwość czy cesja nie narusza art. 67 ust. 2 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo Restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2015 r., poz. 978) i wreszcie, braku podstaw do przyjęcia, że udzielony rabat stanowi tzw. opłatę półkową i czyn nieuczciwej konkurencji (w szczególności, z uwagi na fakt, że rabat był postanowieniem umowy negocjowanym przez strony i zaakceptowanym przez dostawcę bez zastrzeżeń). Pozwany wniosł m.in. o przesłuchanie świadka MO

W Postanowieniu Proceduralnym Zespół Orzekający zobowiązał strony do złożenia pisemnych zeznań świadków zgłoszonych odpowiednio przez powoda w pozwie i pozwanego w odpowiedzi na pozew, zakreślając termin 30 dni. Żadna ze stron w zakreślonym terminie nie zgłosiła zastrzeżeń do zaproponowanych zasad postępowania arbitrażowego. W wykonaniu obowiązku wynikającego z przyjętego strona pozwana przesłała pocztą elektroniczną w terminie pisemne zeznania świadka MO Strona powodowa nie złożyła pisemnych zeznań świadka JS Zespół Orzekający zakreślił dodatkowy 7 – dniowy termin na złożenie tych zeznań, licząc od dnia doręczenia zarządzenia pocztą elektroniczną. Zeznania te nie zostały złożone. Na rozprawie Zespół Orzekający oddalił wniosek strony powodowej o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka JS, gdyż nie zostały przedstawione pisemne zeznania tego świadka. Zespół Orzekający podkreślił, że w zaistniałej sytuacji przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka naruszałoby zasadę równości stron, ponieważ strona powodowa, mając wiedzę o treści zeznań świadka strony pozwanej, znalazłaby się w korzystniejszej sytuacji procesowej niż strona pozwana, która faktycznie została pozbawiona możliwości zapoznania się z treścią zeznań świadka strony powodowej jeszcze przed rozprawą i odpowiedniego wykorzystania tej wiedzy w toczącym się postępowaniu.

Rozprawa w tej sprawie odbyła się on-line, ponieważ na skierowane do stron zapytanie, czy wyrażają zgodę na przeprowadzenie rozprawy on-line, obie strony odpowiedziały twierdząco. Zespół Orzekający uznał właściwość Sądu Arbitrażowego, wskazując, że S poinformowała Pozwanego o cesji roszczeń wynikających z umowy, a także, że zbycie wierzytelności z Umowy, w której

był zapis na sąd polubowny, powoduje, iż zapis automatycznie przechodzi na nabywcę, a także, że zapis jest na tyle szeroko ujęty, że obejmuje również roszczenia deliktowe. Przed rozprawą pełnomocnik Powoda złożył do akt pełnomocnictwo obejmujące reprezentację przed sądami arbitrażowymi.

Ponieważ na rozprawie Pozwany sprecyzował wysokość dochodzonego roszczenia na kwotę X złotych, Zespół Orzekający umorzył postępowanie w zakresie nadwyżki ponad dochodzoną kwotę wskazanej w pozwie (tj. co do kwoty X zł).

W pozostałym zakresie Zespół Orzekający oddalił powództwo.

Zespół Orzekający uznał, że cesja nastąpiła skutecznie, a roszczenie nie było przedawnione.

W zakresie podstaw prawnych roszczenia, Zespół Orzekający uznał, że przyjęty przez strony rabat był elementem marży, zaś marża nie stanowi opłaty za przyjęcie towaru do sprzedaży, w związku z czym nie może być mowy o delikcie nieuczciwej konkurencji. Zespół Orzekający podkreślił również, że praktyka ta jest powszechna w obrocie gospodarczym i była wynegocjowana przez strony w tej sprawie. Z tego powodu nie może również być mowy o bezwzględnej nieważności czynności w rozumieniu art. 58 § 1 k.c. Zespół wskazał także, że do świadczeń spełnionych w wykonaniu umowy nie mają zastosowania przepisy art. 405 i 410 k.c.

Wobec wygrania przez Pozwanego postępowania w całości, Zespół Orzekający zasądził od Powoda na rzecz Pozwanego koszty według spisu kosztów w pełnej wysokości, uznając, że kwota wskazana w spisie kosztów (X zł brutto) odpowiada nakładowi pracy pełnomocnika Pozwanego.

Tezy:

1. Zbycie wierzytelności z Umowy, w której był zapis na sąd polubowny, powoduje, iż zapis automatycznie przechodzi na nabywcę.
2. Klauzula arbitrażowa, która jest szeroko ujęta i obejmuje nie tylko spory wynikające z Umowy, ale też wszelkie spory pozostające z nią w związku, obejmuje również roszczenia deliktowe, w tym te oparte na UZNK.
3. Złożenie wniosku o zawezwanie do próby ugodowej prowadzi do przerwania biegu przedawnienia (art. 123 § 1 k.c.).
4. Roszczenia o zwrot nienależnie pobranych świadczeń oparte na art. 18 UZNK przedawniają się z upływem lat trzech, a do przedawnienia roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem nieuczciwej konkurencji stosuje się przepis art. 442¹ k. c.

5. Mimo zastrzeżenia umownego o konieczności wyrażenia zgody na cesję, zawiadomienie o cesji roszczeń z umowy na inny podmiot z wyszczególnieniem konkretnej wierzytelności objętej przelewem jest wystarczające dla skuteczności cesji, art. 509 § 1 k.c. nie ma bowiem zastosowania wobec stwierdzenia przelewanej wierzytelności pismem zgodnie z art. 514 k.c.
6. Ustalony w umowie rabat, będący wyłącznie elementem negocjacji cenowych i obniżeniem ceny sprzedaży towarów dostarczonych przez powoda jest elementem marży, zaś marża, zgodnie z brzmieniem art. 15 ust.1 pkt 4 UZNK, nie stanowi opłaty za przyjęcie towaru do sprzedaży. Przyznawany przez dostawcę bonus o charakterze warunkowym za osiągnięcie określonego umownie poziomu obrotów jest elementem cenotwórczym, wpływającym na obniżenie ceny sprzedaży. Zastrzeżenie w umowie rabatu od obrotu w takich okolicznościach nie stanowi działań sprzecznych z prawem lub dobrymi obyczajami, w tym w szczególności nie stanowi naruszenia art. 15 ust. 1 pkt 4 UZNK.
7. Do świadczeń spełnionych w wykonaniu ważnej umowy nie mają zastosowania przepisy art. 405 k.c. ani art. 410 k.c.
8. Wobec wygrania przez stronę pozwaną procesu w całości Zespół Orzekający zasądził od strony powodowej na rzecz strony pozwanej koszty zastępstwa procesowego w pełnej wysokości wskazanej w spisie kosztów, uznając, że kwota ta odpowiada nakładowi pracy pełnomocnika strony pozwanej.

Wyrok

SĄDU ARBITRAŻOWEGO

przy

Konfederacji Lewiatan

wydany w Warszawie w dniu 7 grudnia 2020r.

Zespół Orzekający Sądu Arbitrażowego przy Konfederacji Lewiatan w składzie:

arbiter przewodniczący RI
arbitrzy: GA
ŁT

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 listopada 2020 r.

sprawy z powództwa wytoczonego przez stronę powodową:

Y

przeciwko stronie pozwanej:

Z

o zapłatę X zł

działając na podstawie zapisu na sąd polubowny zawartego w punkcie 9 podpunkt 8 Umowy Handlowej zawartej między stronami w dniu 1 kwietnia 2015 r.

orzeka:

1. umarza postępowanie w części dotyczącej kwoty X zł (słownie: X);
2. w pozostałej części powództwo oddala;
3. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę X zł netto (słownie: X) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

I. Stanowiska stron

A. Stanowisko powoda przedstawione w pozwie

W pozwie z dnia 10 kwietnia 2020 r. (data wpływu do Sądu Arbitrażowego 27 kwietnia 2020 r.) powód wniósł o zasądzenie kwoty X zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych od dnia 1 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, kosztów opłaty sądowej, kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Powód wniósł ponadto o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka JS oraz dowodów z dokumentów, których kserokopie zostały dołączone do pozwu.

Powód wskazał, że pozwanego i S sp. z o. o. z siedzibą w S (dalej także jako „dostawca”) łączyła Umowa Handlowa z dnia 1 kwietnia 2015 r. (dalej jako „Umowa”), na podstawie której spółka S dostarczała pozwanemu towary w celu dalszej odsprzedaży w sieci sklepów pozwanego.

Powód podał, że na podstawie umowy cesji nabył od S sp. z o. o. wszelkie roszczenia z tytułu wszelkich umów zawartych ze spółką Z; o dokonany przelew S zawiadomiła pozwaną pismem z dnia 5 maja 2017 r. Wobec spółki S toczy się postępowanie restrukturyzacyjne.

Powód twierdzi, że warunkiem współpracy dostawcy z pozwanym było godzenie się na pobieranie przez pozwanego opłaty pod nazwą „rabaty” (vide: pkt 3 Umowy). Takie opłaty stanowią *de facto i de iure* opłaty za przyjęcie towaru do sprzedaży w rozumieniu art.15 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2019 r., poz.1010 z późn. zm., dalej zwana jako „UZNK”) i powszechnie znane są jako „opłaty półkowe”.

Rozliczenie opłat z tytułu rabatów następowało w ten sposób, że dostawca był zobowiązany korygować swoje faktury, a pozwany potrącał swoje należności w stosunku do dostawcy za dostawę towarów na podstawie tych fikcyjnych korekt. Powód uważa, że nieuczciwe jest żądanie jakiegokolwiek opłaty tytułem narzuconych usług, niezależnie od wysokości i ekwiwalentności; samo stawianie dodatkowych warunków finansowych obok marży jest utrudnianiem dostępu do rynku. Nabywcy towarów nie przysługuje od dostawcy jakakolwiek gratyfikacja finansowa z wyjątkiem marży handlowej. Zakazane jest uzyskiwanie takich świadczeń, które nie znajdują uzasadnienia w świadczeniach wzajemnych ze strony sieci handlowych lub innego racjonalnego uzasadnienia ekonomicznego.

Jako podstawę prawną swoich roszczeń powód podał art. 18 ust. 1 pkt 4 UZNK w zw. z art. 15 ust. 1 pkt 5 UZNK, a jako podstawę ewentualną powołał przepis art. 18 ust. 1 pkt 5 tejże ustawy.

Alternatywnie i z daleko idącej ostrożności procesowej powód wskazał „na podstawę prawną w postaci nieważności potrącenia w związku z nieważnością podstawy prawnej potrącenia i konieczności uzupełnienia brakującej części ceny towarów przy umowie sprzedaży w zw. z art. 3 UZNK, art. 58 k.c., art.535 k.c. i art. 498 k.c. Nieważna czynność nie może być podstawą potrącenia i należy się zapłata z potrąconej kwoty”.

Dodatkowo powód wskazał na podstawę prawną w postaci zapłaty nienależnego świadczenia w zw. z art. 3 UZNK, art. 58 k. c. oraz art. 405 i 410 k. c. Zdaniem powoda, nieważna czynność nie może być podstawą potrącenia i powoduje powstanie bezpodstawnego wzbogacenia i nienależnego świadczenia.

W pozwie przywołano wiele orzeczeń Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych odnoszących się do opłat pobieranych w postaci procentu od obrotu, potrącenia opłat, utrudniania dostępu do rynku, ciężaru dowodu w

procesie, premii pieniężnych, bonusów, rabatów potransakcyjnych (str. 12 – 42 pozwu). Powód przytoczył tezy orzeczeń oraz stanowiska tych sądów wyrażone w uzasadnieniu wyroków.

B. Stanowisko pozwanego przedstawione w odpowiedzi na pozew

W odpowiedzi na pozew z dnia 28 maja 2020 r. (data wpływu do Sądu Arbitrażowego 1 czerwca 2020 r.) pozwany wniósł o zwrot pozwu z uwagi na brak spełnienia wymogów formalnych określonych w § 16 Regulaminu Sądu Arbitrażowego przy Konfederacji Lewiatan (dalej jako „Regulamin”), a w przypadku nieuwzględnienia powyższego wniosku o oddalenie powództwa w całości. Pozwany wniósł także o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka MO oraz dowodów z dokumentów, których kserokopie zostały dołączone do odpowiedzi na pozew. Ponadto pozwany wniósł o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego zgodnie ze spisem kosztów.

Pozwany podniósł, że nie może ponosić odpowiedzialności za czyn nieuczciwej konkurencji polegający na pobieraniu innych niż marża handlowa opłat z tytułu dopuszczenia towarów do sprzedaży, ponieważ nie był dostawcą i takiego czynu nie popełnił.

Przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy pozwany zgłosił następujące zarzuty formalne:

1) Brak właściwości tut. Sadu Arbitrażowego

Zdaniem pozwanego, powód nie był stroną Umowy, która była przecież zawarta między spółką S a pozwanym, a tym samym nie obejmuje go zapis na sąd polubowny zawarty w pkt 9 podpunkt 8 Umowy. Pozwany uważa przy tym, że przedmiotowy zapis obejmuje jedynie roszczenia wynikające z zawartej Umowy i nie dotyczy deliktów, a podstawą roszczenia dochodzonego w niniejszej sprawie, zgodnie ze stanowiskiem powoda, jest przepis art. 15 ust.1 pkt 4 UZNK, który odnosi się do deliktu. W przekonaniu pozwanego prowadzi to do wniosku, iż brak jest właściwości tut. Sądu i sprawa powinna zostać rozpoznana przez sąd powszechny.

2) Brak wykazania wartości przedmiotu sporu

Pozwany wskazał, iż na podstawie pozwu nie można określić kwoty (wartości przedmiotu sporu), jakiej dochodzi powód. Wynika to z faktu, że powód określił wartość przedmiotu sporu na kwotę X zł, a żądanie pozwu opiewa na kwotę X zł. Zdaniem pozwanego, pozew nie spełnia warunków formalnych określonych w § 16 ust. 2 lit. e Regulaminu, wobec czego winien podlegać zwrotowi.

3) Brak należytego umocowania pełnomocnika do reprezentacji powoda

Pozwany podniósł, że pełnomocnictwo złożone przy pozwie przez pełnomocnika powoda nie obejmuje umocowania do działania przed sądem arbitrażowym, a jest ograniczone do reprezentowania powoda przed sądami powszechnymi i Sądem Najwyższym.

4) Brak sprecyzowania roszczenia

Pozwany stoi na stanowisku, że powód nie sprecyzował roszczenia, którego dochodzi. Powód nie wskazał, jaką opłatę uznaje za opłatę półkową, z jakiego tytułu została uiszczona przedmiotowa opłata oraz na jakiej podstawie.

Oprócz wymienionych zarzutów pozwany podniósł dodatkowe zarzuty zmierzające do wykazania bezzasadności powództwa.

Pozwany twierdzi, że roszczenie dochodzone pozwem jest przedawnione, gdyż jest to roszczenie z umowy sprzedaży i przedawnia się z upływem dwóch lat. Pozwany kwestionuje przy tym, że w niniejszej sprawie doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia wskutek złożonego przez powoda w dniu 1 czerwca 2017 r. wniosku o zawezwanie do próby ugodowej. We wniosku zabrakło bowiem oznaczenia roszczenia, którego wniosek dotyczył. Nawet gdyby przyjąć, iż wniosek ten wywołał zamierzony skutek prawny, to dwuletni termin przedawnienia właściwy dla umowy sprzedaży, licząc od dnia ukończenia postępowania z tego wniosku, tj. od 18 lipca 2017 r., upłynąłby w dniu 31 grudnia 2019 r.

W kolejnym zarzucie pozwany wskazał na brak legitymacji czynnej powoda wynikającej z bezskuteczności dokonanej cesji wierzytelności między spółką S a powodem. Zdaniem pozwanego, brak przedstawienia przez powoda umowy cesji rodzi wątpliwość, czy dokonana cesja nie narusza art. 67 ust. 2 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo Restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2015 r., poz. 978), a w konsekwencji czy dokonana czynność jest ważna. Niezależnie od powyższego umowa przelewu wierzytelności, zdaniem pozwanego, jest nieważna, gdyż nie odnosi się do jakiejkolwiek istniejącej wierzytelności. Ponadto, stosownie do par. 59 ust. 1 Karty Dostawcy nr KD/2014 będącej integralną częścią Umowy, zawartej między spółką S a pozwanym, dostawca (spółka S) nie może dokonywać przelewu wierzytelności bez pisemnej zgody pozwanego. Pozwany takiej zgody nie wyrażał, a nawet nie został o nią nigdy poproszony.

Dalej pozwany wywodzi, że udzielony pozwanemu przez dostawcę rabat roczny nie stanowi tzw. opłaty półkowej i czynu nieuczciwej konkurencji. Rabat ten był przewidziany w par. 78 ust. 1 Karty Dostawcy Z i był ściśle uzależniony od

wyników sprzedaży. Wraz ze wzrostem sprzedaży obniżana jest cena towaru, gdyż sprzedaż towarów w większej ilości jest i tak bardziej opłacalna dla sprzedawców niż sprzedaż towaru za wyższą cenę, ale w mniejszej ilości. Korekta faktury na kwotę X zł została wystawiona z tytułu rabatu kwartalnego za I kwartał 2016 r. Za rok 2016 spółka S udzieliła pozwanej w 2016 rabatu rocznego w wysokości X zł. S w 2016 r. wpłaciła 3 zaliczki na rabat roczny tytułem udzielonych rabatów kwartalnych w wysokości X zł każda, łącznie X zł. Z uwagi na to, że suma udzielonych rabatów kwartalnych jest wyższa niż udzielony pozwanemu rabat roczny w wysokości X zł netto, dostawcy została zwrócona kwota X zł. Powyższe rozliczenie zostało zaakceptowane przez dostawcę bez zastrzeżeń.

Pozwany wskazał, że opłaty z tytułu rabatu zakupowego nie zostały narzucone jako warunek rozpoczęcia i kontynuowania współpracy. Postanowienia łączących strony umów handlowych były przedmiotem negocjacji i spółka S miała rzeczywisty wpływ na ich treść. Spółka S jako profesjonalistka zaakceptowała wszystkie postanowienia umowne, w tym dotyczące udzielania rabatów zakupowych, które powód uważa za niedopuszczalne.

Pozwany twierdzi, że zgodnym zamiarem stron było wprowadzenie do Umowy upustu w postaci rabatu rocznego, zależnego od wysokości obrotów, aby stosownie do zasady rynkowej, w przypadku nabycia większej ilości towaru, miał on niższą cenę.

W ocenie pozwanego, konstrukcja przepisu art. 15 ust. 1 pkt 4 UZNK nie pozwala na przyjęcie domniemania utrudniania dostępu do rynku, a wobec tego to na powódzie ciąży obowiązek udowodnienia, iż pozwany utrudniał spółce S dostęp do rynku. Pozwany uważa, że powód nie wykazał podstawowych przesłanek określonych w art. 3 UZNK, w szczególności przesłanki zagrożenia lub naruszenia interesu dostawcy przez działania pozwanego. Pozwany zaprezentował przy tym pogląd, że spełnienie przesłanek z art. 15 ust. 1 pkt 4 UZNK nie powoduje jednocześnie spełnienia przesłanek z art. 3 UZNK.

Pozwany stoi na stanowisku, że przyjęty przez strony w Umowie rabat roczny zależny od wielkości obrotu był elementem kształtowania ceny i miał wpływ na marżę. Zastosowany mechanizm rabatu pozwalał bowiem na obniżenie ceny towarów nabywanych przez pozwanego, powodując jednocześnie zwiększenie marży handlowej. Przyjęcie takiego mechanizmu w Umowie mieści się w granicach zasady swobody umów określonych w art. 353¹ KC.

Pozwany stoi na stanowisku, że przyznanie odbiorcy towaru rabatu, uzależnionego od wartości towaru będącego przedmiotem obrotu, nie stanowi czynu nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 15 ust. 1 pkt 4 UZNK. W

rezultacie nie powstało roszczenie o naprawienie szkody przewidziane w art. 18 ust. 1 pkt 4 UZNK.

Na poparcie swych twierdzeń strona pozwana przywołała wiele orzeczeń Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych odnoszących się do opłat pobieranych w postaci procentu od obrotu, potrącania opłat, utrudniania dostępu do rynku, ciężaru dowodu w procesie, bonusów i rabatów.

II. Właściwość Sądu Arbitrażowego przy Konfederacji LEWIATAN, zdolność arbitrażowa sporu

Właściwość Sądu Arbitrażowego przy Konfederacji LEWIATAN do rozpoznania niniejszego sporu strona powodowa wywodzi z postanowienia pkt 9.8 Umowy. Wspomniana klauzula ma następujące brzmienie:

„8) W przypadku sporu Strony będą dążyć do polubownego załatwienia sprawy. W sprawach nie rozstrzygniętych właściwy dla rozpoznania sporu oraz wszelkich innych sporów powstałych pomiędzy stronami wynikających z niniejszej Umowy lub pozostających w związku z nią, jak również wszelkich sporów wynikających z dotychczasowej współpracy stron w oparciu o wcześniej zawierane umowy handlowe i dystrybucyjne będą rozstrzygane wyłącznie przez sąd polubowny działający przy Sądzie Arbitrażowym Lewiatan w Warszawie, zgodnie z postanowieniami regulaminu tego Sądu. Wszystkie spory będą rozstrzygane przez zespół orzekający składający się z trzech arbitrów”.

Strona pozwana zakwestionowała właściwość tutejszego Sądu Arbitrażowego, podnosząc, że wymieniony zapis odnosi się tylko do stron, które zawarły Umowę, tj. spółki S i pozwanego, a powód nie był stroną tej Umowy. Ponadto pozwany wskazał, że cesja wierzytelności, na którą powołuje się strona powodowa, jest bezskuteczna a powód nie wstąpił w prawa i obowiązki dostawcy wynikające z Umowy.

W ocenie Zespołu Orzekającego zarzut braku właściwości tutejszego Sądu nie zasługuje na uwzględnienie. Powód przedstawił pismo spółki S z dnia 5 maja 2017 r. zawiadamiające pozwanego o przeniesieniu na powódkę wszelkich wierzytelności oraz praw majątkowych z tytułu umów zawartych z pozwanym, czynów niedozwolonych oraz bezpodstawnego wzbogacenia. W ocenie Zespołu Orzekającego wymienione pismo stanowi dostateczną podstawę do przyjęcia, że dostawca scedował swoje roszczenia względem pozwanej na powódkę. Pozwany uzyskał wiadomość o przelewie od cesjonariusza, a więc od osoby najbardziej zainteresowanej. Trudno uznać, że cesjonariusz informowałby dłużnika o wyzbyciu się wierzytelności, gdyby cesja nie miała miejsca. Istnieją zatem dostateczne przesłanki do uznania, że doszło do cesji wierzytelności między spółką S a powodem.

Nie można też zgodzić się ze stanowiskiem strony pozwanej, że zapis na sąd polubowny obejmuje tylko roszczenia wynikające z zawartej Umowy i nie odnosi się do deliktów. Należy mieć na uwadze, że klauzula arbitrażowa jest szeroko ujęta i obejmuje nie tylko spory wynikające z Umowy, ale też wszelkie spory pozostające z nią w związku. Spór będący przedmiotem niniejszego postępowania dotyczy rozliczenia rabatu objętego Umową i oparcie roszczenia o jego zwrot na art. 15 ust. 1 pkt 4 UZNK nie uchyla w stosunku do tego sporu zapisu na sąd polubowny. Nie ma też wpływu na skuteczność zapisu podnoszona przez stronę pozwaną okoliczność, że wierzytelność dochodzona pozwem nie istnieje.

Zespół Orzekający uznał, że zbycie wierzytelności z Umowy, w której był zapis na sąd polubowny, powoduje, iż zapis automatycznie przechodzi na nabywcę. W tym względzie Zespół Orzekający powołuje się na wyrok Sądu Najwyższego z 3 września 1998 r. (I CKN 822/97, OSNC 1999/2, poz. 39), w którym stwierdzono, że zapis na sąd polubowny odnosi skutek także wobec cesjonariusza.

Strony nie zgłaszały zastrzeżeń do składu osobowego Zespołu Orzekającego ani do sposobu jego ukonstytuowania się na żadnym etapie postępowania. Arbitrzy uznali, że Zespół Orzekający ukonstytuował się prawidłowo. Wobec treści art. art. 1157, 1161 § 1 i 3 oraz 1162 § 1 k. p. c., w ocenie Zespołu Orzekającego, niniejszy spór ma zdolność arbitrażową.

III. Rozprawa i postępowanie dowodowe

Mając na względzie stanowiska stron i dowody zaprezentowane w pozwie oraz w odpowiedzi na pozew, Zespół Orzekający uznał za zbędne przeprowadzenie posiedzenia wstępnego. Zespół Orzekający, działając na podstawie § 26 Regulaminu, wydał w dniu 25 sierpnia 2020 r. Postanowienie Proceduralne, które zostało doręczone stronom w wersji elektronicznej w dniu 25 sierpnia 2020 r. Możliwość doręczania wszelkich pism od lub do Sądu Arbitrażowego w drodze elektronicznej przewidziano w § 3 ust. 1 Regulaminu. W pkt 6 Postanowienia Proceduralnego zostały określone szczegółowe zasady organizacji postępowania, a w pkt 6.1 Postanowienia potwierdzono możliwość doręczania pism w wersji elektronicznej.

Mając na uwadze regulację zawartą w § 26 ust. 4 pkt h Regulaminu oraz wniosek strony pozwanej zgłoszony w pkt III. odpowiedzi na pozew, Zespół Orzekający zobowiązał strony do złożenia pisemnych zeznań świadków zgłoszonych odpowiednio przez powoda w pozwie i pozwanego w odpowiedzi na pozew, zakreślając termin 30 dni, licząc od dnia doręczenia Postanowienia, z tym że zeznania powinny być doręczone stronom, Zespołowi Orzekającemu i sekretariatowi także w wersji elektronicznej (pkt 6.2 Postanowienia). W tym samym Postanowieniu zobowiązano strony do zgłoszenia zastrzeżeń odnośnie proponowanego przebiegu rozprawy i postępowania dowodowego (pkt 6.9).

Żadna ze stron w określonym terminie nie zgłosiła zastrzeżeń do zaproponowanych zasad postępowania arbitrażowego, co zdaniem Zespołu Orzekającego świadczy o jednoznacznej akceptacji przez strony reguł zawartych w Postanowieniu.

W wykonaniu obowiązku wynikającego z przyjętego Postanowienia Proceduralnego strona pozwana przesłała pocztą elektroniczną w dniu 21 września 2020 r. pisemne zeznania świadka MO

Strona powodowa nie złożyła pisemnych zeznań świadka JS, który został zawnioskowany w pozwie.

W dniu 15 września pełnomocnik powoda przesłał do Sądu Arbitrażowego w formie elektronicznej wiadomość: *Fizycznej kopii zarządzenia nie otrzymałem, e-mail zgubił się w skrzynce (spam), jutro prześlę skan pełnomocnictwa*. Dodać przy tym trzeba, że Postanowienie Proceduralne zostało przesłane stronie powodowej pocztą elektroniczną wraz z wezwaniem do przedstawienia należytego pełnomocnictwa (zarządzenie nr 1). Wobec braku pisemnych zeznań zgłoszonego świadka zwrócono się do pełnomocnika powoda z zapytaniem czy stosownie do wymagań określonych w Postanowieniu Proceduralnym będzie składał zeznania świadka JS na piśmie i określono dodatkowy 7 – dniowy termin na złożenie tych zeznań, licząc od dnia doręczenia zarządzenia pocztą elektroniczną (zarządzenie nr 2 z dnia 7.10. 2020 r.). W związku z tym zarządzeniem pełnomocnik powoda przesłał pocztą elektroniczną informację: *Jestem w kontakcie ze świadkiem – ustalimy niebawem* (e-mail powoda z 15.10.2020 r.).

Uwzględniając zarzut strony pozwanej co do braku należytego umocowania pełnomocnika do reprezentowania powoda zarządzeniem nr 1 zobowiązano pełnomocnika do złożenia właściwego pełnomocnictwa (zarządzenie przesłano pocztą elektroniczną w dniu 27 sierpnia 2020 r.). Pełnomocnik powoda w dniu 18 września 2020 r. nadesłał pocztą elektroniczną pełnomocnictwo obejmujące reprezentację powódki przed sądem polubownym.

Zespół Orzekający nie znalazł podstaw do zwrotu pozwu, o co wnosił pozwany. Wbrew twierdzeniom pozwanego pozew spełnia wymagania formalne przewidziane w § 16 Regulaminu i nie ma braków, które nie pozwalałyby na nadanie sprawie dalszego biegu i na jej merytoryczne rozpoznanie.

Na skierowane do stron zapytanie, czy wyrażają zgodę na przeprowadzenie rozprawy on-line, obie strony odpowiedziały twierdząco, z tym że pełnomocnik powoda udzielił odpowiedzi: *W kontekście zapytania i zarządzenia, prosiłbym o przeprowadzenie rozprawy on – line, my zapewnimy udział świadka JS* (e-mail z 19 października 2020 r.).

W dniu 27 listopada 2020 r. za zgodą obu stron została przeprowadzona rozprawa on-line.

Na rozprawie strona powodowa skorygowała dochodzoną pozwem kwotę w ten sposób, że w miejsce kwoty X zł wniosła o zasądzenie kwoty X zł i podtrzymała żądania pozwu w pozostałym zakresie.

Zespół Orzekający oddalił wniosek strony powodowej o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka JS, gdyż nie zostały przedstawione pisemne zeznania tego świadka, jak tego wymagało przyjęte w niniejszym postępowaniu Postanowienie Proceduralne. Reguły wynikające z wymienionego Postanowienia są wiążące nie tylko dla stron, ale również dla Zespołu Orzekającego. Zauważyć przy tym trzeba, że w zaistniałej sytuacji przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka JS naruszałoby zasadę równości stron. Strona powodowa, mając wiedzę o treści zeznań świadka strony pozwanej, znalazłaby się w korzystniejszej sytuacji procesowej niż strona pozwana, która faktycznie została pozbawiona możliwości zapoznania się z treścią zeznań świadka strony powodowej jeszcze przed rozprawą i odpowiedniego wykorzystania tej wiedzy w toczącym się postępowaniu. Nie sposób też pominąć, że strona powodowa zyskała możliwość przedstawienia pisemnych zeznań zgłoszonego świadka w dodatkowym terminie, określonym w zarządzeniu nr 2, jednak z tego uprawnienia również nie skorzystała. Należy przy tym dodać, że strona powodowa nie przedstawiła żadnych przekonujących okoliczności, które pozwalałyby uznać brak pisemnych zeznań świadka za usprawiedliwiony.

IV. Stan faktyczny

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz twierdzeń stron, Zespół Orzekający ustalił następujący stan faktyczny.

Pozwanego i S sp. z o. o. z siedzibą w Szczukach łączyła Umowa, na podstawie której spółka S dostarczała pozwanej towary w celu dalszej ich odsprzedaży w sieci sklepów pozwanej. Integralną część Umowy stanowiła Karta Dostawcy Z. Wymienione dokumenty stanowiły podstawę współpracy handlowej między stronami. Pozwany składał zamówienia na dostawę towarów z oferty dostawcy do sieci placówek handlowych, w których pozwany prowadzi sprzedaż detaliczną. Za towary dostarczone pozwanemu dostawca wystawiał faktury, które następnie były regulowane przez pozwanego. W pkt 3 Umowy strony przewidziały rabat zakupowy udzielany przez dostawcę pozwanemu w przypadku, gdy pozwany w danym roku kalendarzowym dokona zakupów za określoną kwotę. W § 78 Karty Dostawcy strony ustaliły szczegółowe zasady rozliczania rabatów. Przyjęto, że rabat będzie udzielany kwartalnie (§ 78 pkt 2). Rozliczenie rabatów następowało w ten sposób, że dostawca zobowiązany był do wystawienia faktury korygującej do dnia 10 następnego miesiąca po zakończeniu kwartału i przesłania jej pozwanemu, a pozwany dokonywał potrącenia(kompensaty) kwoty objętej fakturą korygującą z wierzytelnościami

dostawcy. Możliwość dokonywania potrąceń wierzytelności, w tym również z tytułu rabatów, została przewidziana w § 60 Karty Dostawcy.

W § 59 ust.1 Karty Dostawcy strony zastrzegły, że dostawca nie może dokonywać przelewu wierzytelności, jakie będzie miał wobec Z bez pisemnej zgody Z, a Z zobowiązuje się nie odmówić udzielenia takiej zgody bez ważnych i uzasadnionych powodów.

Z pkt 9. 4 Umowy wynika, że wszystkie jej postanowienia były przedmiotem negocjacji i ich treść została wspólnie wypracowana przez obie strony. Fakt negocjowania postanowień Umowy Handlowej i warunków współpracy stron znajduje potwierdzenie w zeznaniach świadka MO Ponadto świadek ten zeznał, że w toku współpracy stron dostawca nie zgłaszał zastrzeżeń do opisanych wyżej rabatów i sposobu ich rozliczania, a współpraca stron przebiegała bez żadnych problemów.

Powód dochodzi w niniejszej sprawie kwoty X zł, objętej fakturą korygującą 00025B/16/MG z 2016-04-08 (dowód nr 7 załączony do pozwu).

Na podstawie umowy cesji powód nabył od S. sp. z o. o. wszelkie roszczenia z tytułu wszelkich umów zawartych ze spółką Z O dokonany przelew S sp. z o. o. zawiadomiła pozwanego pismem z dnia 5 maja 2017 r. Z zawiadomienia wynika, że spółka S przeniosła na spółkę Z w organizacji *wszelkie roszczenia, wierzytelności oraz prawa majątkowe z tytułu czynów niedozwolonych oraz bezpodstawnego wzbogacenia z tytułu wszelkich umów zawartych z L* (kopia wymienionego pisma dołączona do pozwu). Wobec spółki S toczy się postępowanie restrukturyzacyjne. Kwota dochodzona pozwem jest wyłączona z tego postępowania.

Strona powodowa podejmowała próbę polubownego rozstrzygnięcia sporu, na co wskazuje między innymi wniosek z 31 maja 2017 r. o przeprowadzenie postępowania pojednawczego. Do zawarcia ugody jednak nie doszło.

Ustalając stan faktyczny zespół orzekający wziął pod uwagę dowody z dokumentów przedstawionych przez strony oraz zeznania świadka MO.

V. Analiza prawna

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Zespół Orzekający zważył, co następuje.

Odnosząc się w pierwszym rzędzie do zarzutu pozwanej, że powód nie wykazał skutecznego nabycia spornej wierzytelności od dostawcy, tj. spółki S, trzeba uznać, że zarzut ten nie zasługuje na uwzględnienie. Powód przedstawił pismo spółki S z dnia 5 maja 2017 r. zawiadamiające pozwanego o przeniesieniu na powódkę wszelkich wierzytelności oraz praw majątkowych z tytułu umów, czynów niedozwolonych oraz bezpodstawnego wzbogacenia. W załączniku nr 1 do

wymienionego pisma wyszczególnione zostały wierzytelności objęte przelewem, a wśród nich wierzytelność wynikającą z faktury korygującej nr 258/16/MG z dnia 8 kwietnia 2016 r. na kwotę X zł brutto. W ocenie Zespołu Orzekającego wymienione pismo stanowi dostateczną podstawę do przyjęcia, że dostawca scedował swoje roszczenia względem pozwanego na powoda. Pozwany uzyskał wiadomość o przelewie od cesjonariusza, a więc od osoby najbardziej zainteresowanej. Trudno uznać, że cesjonariusz informowałby dłużnika o wyzbyciu się wierzytelności, gdyby cesja nie miała miejsca.

Zdaniem Zespołu Orzekającego nieuzasadniony jest też zarzut podniesiony przez pozwanego o bezskuteczności cesji z uwagi na brak zgody na jej dokonanie ze strony pozwanego, stosownie do wymagań przewidzianych w § 59 ust. 1 Karty Dostawcy. O takiej ocenie zarzutu przez Zespół Orzekający przesądziło brzmienie art. 514 k. c., które w okolicznościach faktycznych sprawy, tj. wobec stwierdzenia wierzytelności pismem (dołączona do pozwu faktura korygująca z dnia 8 kwietnia 2016 r. na kwotę X zł brutto) wyłączyło zastosowanie art. 509 § 1 k.c. Wymieniona faktura nie zawiera bowiem wzmianki o ograniczeniu prawa cesji wierzytelności, a pozwany nie wykazał, że nabywca wierzytelności zawierając umowę o przelewie wiedział o ograniczeniu przelewu, czyli że działał w złej wierze.

W ocenie Zespołu Orzekającego umowa cesji nie narusza też art. 67 ust. 2 ustawy Prawo Restrukturyzacyjne. Stanowisko to znajduje swoje uzasadnienie w treści postanowienia sędziego – komisarza w Sadzie Rejonowym w B. z dnia 10 lipca 2018 r., sygn. akt (...), którym to postanowieniem umorzono postępowanie w przedmiocie bezskuteczności w stosunku do masy sanacyjnej czynności prawnej dłużnika w postaci przelewu wierzytelności zawartej w dniu 5 maja 2017 r. z Z.

Kolejnym zagadnieniem wymagającym rozstrzygnięcia jest zarzut pozwanego dotyczący przedawnienia roszczenia dochodzonego pozwem. Zespół Orzekający nie podziela w tej mierze stanowiska prezentowanego przez pozwanego. Zgodnie z art. 20 UZNK roszczenia o zwrot nienależnie pobranych świadczeń oparte na art. 18 UZNK przedawniają się z upływem lat trzech, a do przedawnienia roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem nieuczciwej konkurencji stosuje się przepis art. 442¹ k. c. Faktura korygująca została wystawiona w dniu 08 kwietnia 2016 r. z terminem płatności w dniu 7 lipca 2016 r., a wniosek o zawezwanie do próby ugodowej został skierowany do sądu w dniu 1 czerwca 2017 r. (data stempla pocztowego na dowodzie nadania przesyłki poleconej). Złożenie wniosku o zawezwanie do próby ugodowej prowadzi do przerwania biegu przedawnienia (art. 123 § 1 k.c.) Termin ten, zgodnie z art. 124 § 2 k.c., powinien być liczony na nowo od dnia zakończenia postępowania pojednawczego, co - jak wskazuje strona pozwana - nastąpiło w dniu 18 lipca 2017 r. W dacie wniesienia pozwu, tj. w dniu 24 kwietnia 2020 r. termin ten jeszcze nie upłynął. Tym samym zarzut pozwanego należy uznać za chybiony.

Powód wniósł o zwrot nienależnie pobranych opłat w oparciu o art. 15 ust. 1 pkt 4 UZNK, zgodnie z którym utrudnianie przedsiębiorcy dostępu do rynku, w szczególności przez pobieranie innych niż marża handlowa opłat za przyjęcie towaru do sprzedaży stanowi, czyn nieuczciwej konkurencji. Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 4 UZNK przedsiębiorca, którego interes został zagrożony lub naruszony w wyniku czynu nieuczciwej konkurencji, może żądać naprawienia szkody na zasadach ogólnych.

Do rozstrzygnięcia pozostaje zatem zasadnicze zagadnienie czy obciążenie dostawcy przez pozwanego kwotą X zł z tytułu rabatu od obrotu i pobranie przez pozwanego tej kwoty, stanowi delikt nieuczciwej konkurencji określony w art. 15 ust.1 pkt 4 UZNK i czy po stronie powoda istnieje roszczenie o zwrot tej kwoty. W rezultacie należy dokonać oceny, czy przyjęty przez strony rabat jest opłatą inną niż marża handlowa za przyjęcie towaru do sprzedaży w rozumieniu art. 15 ust.1 pkt 4 UZNK.

W ocenie Zespołu Orzekającego przyznanie odbiorcy towaru rabatu, uzależnionego od wartości towaru będącego przedmiotem obrotu, nie stanowi czynu nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 15 ust. 1 pkt 4 UZNK. Ustalony w Umowie rabat, zgodnie z jego kwalifikacją dokonaną przez strony, był bowiem wyłącznie elementem negocjacji cenowych i obniżeniem ceny sprzedaży towarów dostarczonych przez powoda. Tym samym przedmiotowy rabat był elementem marży (pomniejszył marżę strony powodowej i powiększył marżę strony pozwanej), zaś marża, zgodnie z brzmieniem art. 15 ust.1 pkt 4 UZNK, nie stanowi opłaty za przyjęcie towaru do sprzedaży.

Powyższa praktyka jest zjawiskiem powszechnym w obrocie gospodarczym i w żaden sposób nie narusza zasad uczciwej konkurencji.

Zespół Orzekający stoi na stanowisku, że rabat, którego zwrotu domaga się powód od pozwanego, nie miał charakteru innej niż marża opłaty pobieranej za przyjęcie towarów do sprzedaży, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 4 UZNK. Zespół Orzekający podziela w tym zakresie pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 lutego 2014r. (sygn. akt I CSK 236/13, Lex nr 1466623.), stosownie do którego: *konstrukcyjnie upust cenowy i premia pieniężna, będące skutkiem osiągnięcia oznaczonego poziomu obrotów, odpowiada pojęciu rabatu posprzedażowego i prowadzi do obniżenia przez powoda ceny dostarczanych towarów*. Nie stanowi zatem, jak trafnie stwierdził Sąd Najwyższy, opłaty innego rodzaju, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 4 UZNK. Dodać trzeba, że stanowisko wyrażone w powołanym wyroku nie jest odosobnione. W późniejszych orzeczeniach Sąd Najwyższy wyjaśnił, że marża, której elementem jest cena, nie stanowi opłaty za przyjęcie towaru do sprzedaży (tak: Sąd Najwyższy w uchwale z 18 listopada 2015r., OSNC 2016/12/135). Do tego zagadnienia Sąd Najwyższy odniósł się także w wyroku z 23 marca 2017r., w uzasadnieniu którego wyjaśnił, że: *Udzielenie rabatu*

powoduje więc zmniejszenie wiarytelności dostawcy wobec kupującego z tytułu ceny dostarczonego towaru w zamian jednak za inne korzyści, polegające choćby na wejściu dostawcy ze swoim towarem do sieci sklepów wielkopowierzchniowych i wyeliminowaniu innych ewentualnych dostawców, którzy nie chcą lub nie mogą zaoferować kupującemu podobnych korzystnych warunków sprzedaży. Stanowisko, że rabat potransakcyjny nie stanowi czynu nieuczciwej konkurencji i nie ma charakteru opłat półkowych jest przyjmowane także w orzecznictwie sądów powszechnych (por. wyroki Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 czerwca 2018, sygn. akt VII AGa 20/18 i z dnia 6 grudnia 2018, sygn. akt VII AGa 578/18).

Także w orzecznictwie tutejszego Sądu za przeważający należy uznać pogląd, że przyznawany przez dostawcę bonus o charakterze warunkowym za osiągnięcie określonego umownie poziomu obrotów jest elementem cenotwórczym, wpływającym na obniżenie ceny sprzedaży (tytułem przykładu por. wyrok z 9 maja 2018 r., sygn. [SA...]).

Nie można też zgodzić się z powódką, że pozwana utrudniała dostawcy dostęp do rynku. Zespół Orzekający podziela w tej mierze stanowisko wyrażone w wyroku tutejszego Sądu z dnia 16 grudnia 2013r. w sprawie o sygn. akt [SA...], iż nie stanowi utrudnienia dostępu do rynku pobieranie bonusu naliczanego procentowo od obrotu faktycznie wykonanego. Stanowisko zaprezentowane w przywołanym orzeczeniu znajduje zastosowanie w sprawie niniejszej, bowiem tak pobierany bonus, podobnie jak i upust cenowy w postaci rabatu, ma bezpośredni wpływ na cenę należną dostawcy towaru i pozwala mu na łatwe obliczenie kosztu i zysku osiąganego ze sprzedaży towarów. Skoro dostawca ma swobodną możliwość skalkulowania swojego obciążenia względem nabywcy – co w niniejszej sprawie wynika z postanowień Umowy i zostało dowiedzione zeznaniami świadka zgłoszonego przez pozwanego – to może on również podjąć decyzję o zawarciu transakcji lub odstąpieniu od niej ze względu na nieopłacalność. Strony niniejszego postępowania przewidziały jasny i precyzyjny sposób obliczania rabatu, a tym samym dostawca na każdym etapie współpracy z pozwaną był w stanie obliczyć cenę towarów oferowanych pozwanemu oraz swój zysk (marżę).

Nie sposób zgodzić się również z tymi twierdzeniami powoda, zgodnie z którymi zawarta przez strony umowa była sprzeczna z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami, a tym samym bezwzględnie nieważna w rozumieniu art. 58 § 1 i 2 k.c. Zgodnie z tym, co podniesiono powyżej, zastrzeżenie w umowie rabatu od obrotu w żaden sposób nie naruszało interesu powoda ani też nie stanowiło działań sprzecznych z prawem lub dobrymi obyczajami, w tym w szczególności nie stanowiło naruszenia art. 15 ust. 1 pkt 4 UZNK. W konsekwencji brak podstaw do kwestionowania prawa stron do ustalenia, zgodnie z zasadą swobody umów, możliwości zmiany ceny przez przyznanie nabywcy upustu cenowego, który był uzależniony od ilości towarów, które pozwany zakupi od powoda, zwiększając tym samym zysk powoda wynikający ze sprzedaży większej ilości towaru. Z powyższych

względów brak również uzasadnionych podstaw do uznania, iż umowne zastrzeżenie rabatu jest nieważne z uwagi na sprzeczność z prawem lub zasadami współżycia społecznego. Oczywiście jest, iż skoro zastrzeżenie możliwości pobierania takiego upustu nie stanowi naruszenia przepisu art.15 ust.1 pkt 4 UZNK, to tym samym takie zastrzeżenie nie może zostać uznane za nieważne na podstawie art. 58 § 1 k.c. Ponadto, powołując się na naruszenie przez pozwanego dobrych obyczajów i zasad współżycia społecznego strona powodowa nie wykazała przy tym, jakie zasady miały zostać rzekomo naruszone przez pozwaną.

Powód podniósł wprawdzie, iż dostawca nie miał możliwości negocjowania postanowień Umowy, twierdząc, iż musiał podpisać Umowę na niekorzystnych dla niego warunkach, bo inaczej nie doszłoby do jej zawarcia, ale przeczą temu zeznania świadka MO, który wyjaśnił, że udzielenie upustu cenowego oraz jego wysokość były przedmiotem negocjacji i ustaleń pomiędzy stronami, a dostawca nigdy nie kwestionował tych uzgodnień.

Zespół Orzekający nie dał wiary twierdzeniom strony powodowej w zakresie braku możliwości negocjowania umowy i wielkości upustów cenowych ustalanych na jej podstawie, gdyż nie były one poparte żadnym dowodem. Pozwana niewątpliwie dążyła w tych negocjacjach do maksymalizacji swojego zysku, co jednak samo w sobie nie jest sprzeczne z obyczajem kupieckim.

Przywołane przez powoda okoliczności faktyczne nie dają podstaw do zastosowania w sprawie art. 18 ust. 1 pkt 5 UZNK, ponieważ powód nie udowodnił istnienia przesłanek roszczenia przewidzianego w wymienionym przepisie. Zdaniem Zespołu Orzekającego korzyść, którą uzyskała pozwana w postaci rabatu od obrotu nie była bezpodstawna i wynikała z Umowy, której postanowienia nie zostały skutecznie zakwestionowane. Należy mieć na uwadze, że dostawca kalkulując cenę sprzedaży towarów mógł uwzględnić rabat, który miał zostać udzielony w przyszłości. Ostatecznie dostawca otrzymał ekwiwalentne wynagrodzenie za dostarczony towar.

Zdaniem Zespołu Orzekającego w sprawie nie zostały też wykazane ogólne przesłanki odpowiedzialności za czyn nieuczciwej konkurencji określone w art. 3 ust. 1 UZNK. Po stronie pozwanej trudno bowiem dopatrzeć się działań, które zagrażały lub naruszały interes przedsiębiorcy lub klienta.

W ocenie Zespołu Orzekającego sporna Umowa była ważnym źródłem zobowiązań stron, a czynności dokonywane na jej podstawie należy uznać za skuteczne. Tym samym do świadczeń spełnionych w wykonaniu Umowy nie mają zastosowania przepisy art. 405 k.c. ani art. 410 k.c. Przyjęty przez strony sposób rozliczenia rabatów miał swoje umocowanie w § 60 Karty Dostawcy i nie naruszał art. 498 k.c. W związku z powyższym Zespół Orzekający umorzył postępowanie w części dotyczącej kwoty X zł, o którą Powód ograniczył powództwo, a w pozostałej części, tj. co do kwoty X zł, powództwo oddalił.

VI. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania

Strona pozwana przy piśmie z dnia 27 listopada 2020 r. (przesłane pocztą elektroniczną) złożyła spis kosztów na kwotę X zł brutto (X zł netto) i wniosła o zasądzenie kwoty X zł (brutto) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Do pisma dołączono fakturę VAT nr FA [...] z dnia 2020-05-28 na powyższą kwotę wystawioną Z za świadczenie usług prawnych w niniejszej sprawie. Wobec wygrania przez stronę pozwaną procesu w całości Zespół Orzekający zasądził od strony powodowej na rzecz strony pozwanej koszty zastępstwa procesowego w wysokości X zł netto, uznając, że kwota ta odpowiada nakładowi pracy pełnomocnika strony pozwanej.